Azərbaycanın Firavan Gələcəyi Naminə
İqtisadiyyatda Əsas və Təxirəsalınmaz Tədbirlər Paketi
Böhran əleyhinə 8 istiqamətdə 64 addım Planı

Son illər dünya əmtəə bazarlarında müşahidə olunan qiymət dəyişiklikləri milli iqtisadiyyatı resurs gəlirlərindən asılı olan ölkələr, o sıradan da Azərbaycan üçün bir sıra risklər və təhlükələr yaradır. Bununla yanaşı, ölkəmizin yerləşdiyi regionda baş verən proseslər, o cümlədən, Rusiya-Ukrayna, Rusiya-Türkiyə qarşıdurmaları regional iqtisadi inteqrasiyanı çətinləşdirməklə yanaşı onun xərclərini də artırır. Eyni zamanda, qlobal səviyyədə ABŞ-Rusiya və ABŞ–İran münasibətlərinin regionda yaratdığı hazırkı mürəkkəb və ziddiyyətli müstəvidə Azərbaycan üçün yeni çağırışlar və çətinliklər meydana çıxır. Odur ki, həm regional və həm də qlobal müstəvidə zəifləyən inteqrasiya münasibətlərində Azərbaycanın mövqelərini qoruması, daxildə dayanıqlı sosial-iqtisadi sistemin qurulması hazırda respublika üçün həlli vacib olan vəzifələrdən sayılır. Bu vəzifələrin icrası ilk növbədə nomenklatur-oliqarx hökümətindən açıq və hesabatlı hökümətə, mono-resurs iqtisadiyyatından şaxələnmiş qeyri-neft modelinə, inhisarçı məmur biznesindən azad və rəqabətli sahibkarlığa, getdikcə təbəqələşən və yoxsullaşan sosial sistemdən təminatlı rifah cəmiyyətinə keçidin sürətindən və keyfiyyətindən asılıdır.

Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, çağdaş sosial-iqtisadi problemlərin uğurla həll edilməsi azad sahibkarlığın təşəkkülü və inkişafı üçün zəruri olan bazar iqtisadi sisteminə transformasiya proseslərindən, iqtisadiyyatın liberallaşdırılmasından, çevik və şəffaf dövlət idarəedilməsi vasitəsilə rəqabətin tam dəstəklənməsindən asılıdır. Bu isə ilk növbədə, öncül və strateji iqtisadi inkişaf istiqamətləri üzrə çeşidli proqramlar və konsepsiyaların işlənilməsini və onların ictimai müzakirəsini zəruri edir.

Azərbaycan Demokratiya və Rifah (ADR) Hərəkatı bu zərirəti və şərəfli missiyasını dərk edərək, onun gerçəkləşdirilməsinə nail olmaq üçün özündə milli və dövlətçilik maraqlarını

nəzərə alan, beynəlxalq sistemə səmərəli inteqrasiyasını təmin edən, postneft dövrünün ehtiyaclarını əsas götürərək Azərbaycan dövlətinin inkişaf siyasətinin prioritetlərini əks etdirən bir sıra proqramlarla çıxış etməyi və ölkənin inkişaf perspektivlərinin konseptual əsaslarnı hazırlamağı qarşıya əsas vəzifə kimi qoyub.

Bu məqsədlə də ADR Hərəkatı hazırda müşahidə olunan yüksək inflyasiyanın, kütləvi işsizliyin, qeyri-məhsuldar dövlət xərcləmələrinin, fiskal disbalansın, tədiyə balansının kəsirinin, dayanıqsız milli valyutanın, mərkəzsizləşdirilməyən, tarazlaşdırılmayan və şaxələnməyən iqtisadiyyatın yaratdığı sosial-iqtisadi problemlərlərin genişlənməsini və dərinləşməsini nəzərə alaraq, İqtisadiyyatda Əsas və Təxirəsalınmaz Tədbirlər Paketini təqdim edir.

İqtisadiyyatda Əsas və Təxirəsalınmaz Tədbirlər Paketi hazırlanarkən qərarlaşmış tendensiyalar və dünya bazarında konyuktur dəyişiklərin təsirləri, mövcud və perspektiv resurslar nəzərdən keçirilmiş və mütərəqqi dünya təcrübəsi əsas götürülmüşdür. Tədqim olunan tədbirlər paketi 3 il üçün Azərbaycan Respublikasının iqtisadi və sosial siyasətinin əsas istiqamətlərini müəyyən edir. Bu tədbirlərin yerinə yetirilməsi növbəti 1 ildə bazar infrastrukturunun formalaşdırılması yolu ilə milli iqtisadiyyatın sağlamladırılmasına, sonrakı ildə bazar institutlarının təşəkkülünə və səmərəli fəaliyyətinə, nəhayət, sonuncu ildə davamlı iqtisadi inkişaf və sosial rifaha təminat verir. Tədbirlər Paketinin icrasına başlanması planlaşdırılan 2016-cı il Azərbaycan üçün sosial-iqtisadi baxımından daha çətin il hesab olunsa da, iqtisadiyyatda dönüş üçün həlledici sayılır. Dünya Bankının qiymətləndirmələrinə görə, bu il Azərbaycanda 0,8 faiz iqtisadi artım gözlənilir. Bu artım regional və qlobal kontekstdə aşağıdakı mənzərəni yaradır.

	Dünya üzrə	ABŞ	Avro zona üzrə	Bazar iqtisadiyyatını formalaşdıran ölkələr üzrə	Çin	Azərbaycan	Rusiya
ÜDM-in artımı	3,6	2,8	1,6	4,5	7,3	0,8	-0,6

Göründüyü kimi, Rusiya istisna olmaqla, cari ildə ən aşağı artım göstəricisinin Azərbaycanda qeydə alınması gözlənilir. Ötən ildən başlayan artımın azalma tendensiyanın davamlı olub, eniş səviyyəsinə düşməsinə yol verməmək üçün Azərbaycan iqtisadiyyatında bu paketdə təqdim

olunan təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsi çox vacibdir. Təqdim olunan Tədbirlər paketi Azərbaycan iqtisadiyyatında müşahidə olunan aşağıdakı problemlər nəzərə alınmaqla işlənilib.

- İnhisarçılığın daxili bazarda hökmran mövqe tutması səbəbindən istehsal olunan yerli məhsulların, göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin aşağı olması, müasir standartlardan geri qalması səbəbindən qeyri-neft ixracat potensialının zəifliyi;
- Azad sahibkarlıq fəaliyyətinə tənzimləyici və nəzarəteici dövlət orqanlarının haqsız və yersiz müdaxilələrinə, onlara səmərəli maliyyə-kredit xidmətlərinin göstərilməməsinə görə işgüzar fəallığın aşağı düşməsi;
- Dövlət sifarişləri üzrə satınalmaların, tenderlərin qeyri-şəffaf, korrupsiya mənbəyi olması ucbatından qiyməti şişirdilərək keyfiyyətsiz icra olunan infrastruktur layihələrinə ayrılan xərclərin səmərəsizliyi;
- Əlavə maliyyə qaynaqlarının məhdudluğu və valyuta bazarında tarazlığın pozulması səbəbindən milli valyutanın dəyərdən düşməsi;
- Əhalinin gəlirlərinin dəyərsizləşməsi və alıcılıq qabliyyətini itirməsi, iş yerlərinin bağlanması, istehlak qiymətlərinin artması səbəbindən sosial vəziyyətin pisləşməsi.

Sadalanan problemləri nəzərə alan, onların həllini məqsədilə transformasiya proseslərini özündə ehtiva edən Paket aşağıdakı 8 başlıca istiqamətdən ibarətdir:

- Hədəfi çevik və açıq hökümət olan idarəetmədə struktur islahatları;
- Hədəfi iqtisadi münasibətləri tənzimləmək olan institutsional islahatlar;
- Hədəfi aşağı inflyasiya və dayanıqlı milli valyuta olan pul-kredit və bank islahatları;
- Hədəfi tarazlı və səmərəli büdcə sistemi olan vergi-tarif və fiskal islahatlar;
- Hədəfi yeni iş yerlərinin yaradılması olan sərbəst qiymətqoyma, açıq ticarət və ədalətli rəqabət üzərində qurulan sahibkarlıq islahatları;
- Həfəfi regionların tarazlı işkişafı və milli iqtisadiyyatın modernləşdirilməsi olan aqrar və sənaye-struktur islahatları;
- Hədəfi firavan və təminatlı cəmiyyət olan sosial reabilitasiya və inkişaf islahatları;
- Hədəfi Azərbaycanın dünyada və regionda maraqlarlna toxunan prosesləri aktiv və səmərəli sürətdə tənzimləyən milli iqtisadi təhlükəsizlik islahatları.

Növbəti 3 il üçün əsas və təxirəsalınmaz tədbirlər paketi aşağıdakı formatda təqdim olunur:

NN	Tədbirlər	İcrasına məsul olan orqanlar	Tələb olunan sənədlər	Müddət	Gözlənilən nəticələr
		1. İdarəetmədə struktur islahatları			
1.1.	Nazirlər Kabinetinin rasional, səmərəli və məhsuldar strukturunun müəyyənləşdirilməsi və təsdiqi	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Adminstrasiyası	Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti haqqında Əsasnamənin yeni redaksiyası	2016-cı ilin 1-ci rübü	Dövlət büdcəsinin idarəetmə xərclərinin optimallaşdırılması. 12 nazirliyin, 6 komitənin, 9 agentliyin, 8 xidmətin saxlanılması
1.2.	Çevik və islahatçı hökümət komandasının formalaşdırılması	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Adminstrasiyası	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları	2016-cı ilin 1-ci rübü	Biznes və siyasi rəhbərliyin bir-birindən ayrılması
1.3.	Açıq və hesabatlı hökümətin qurulması	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Aparatı	Açıq Hökümət Tərəfdaşlığı üzrə Milli Fəaliyyət Planı	2016-2018-ci illər ərzində	Yaxşı idarəetmənin təşkili
1.4.	Bakı şəhər İcra Hakimiyyətinin ləğvi və onun bazasında seçkilər yolu ilə formalaşan mer institutunun yaradılması	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı	«Paytaxt şəhərinin status və idarə olunması haqqında» Əsasnamə, Yerli Özünüidarə haqında Avropa	2016-cı il ərzində	Dövlət xərclərinin optimallaşdırılması, Bakı şəhərinin maliyyə müstəqilliyinin təminatı

			Xartiyası		
1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının idarəetmə strukturunun optimallaşdırılması və təkrarlanan qurumların ləğvi	Azərbaycan Respublikası Prezidenti	Naxçıvan MR-ın Konstitusiyasında dəyişikliklər, Naxçıvan MR-ın Ali Məclisinin qərarları	2016-c il ərzində	Dövlət xərclərinin optimallaşdırılması, idarəetmə fəaliyyətinin funskionallaşdırılması
1.6.	Yerli icra hakimiyyətlərinin ləğvi və onların funksiyalarının yenidən seçilən rayon və şəhər bələdiyyələrinə ötürülməsi	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Adminstrasiyası	Azərbaycan Respublikası Konstitutsiyasında dəyişiklik	2017-ci il	Əksər rayonların maliyyə müstəqilliyinin təmin olunması və regional idarəetmə xərclərinin ixtisarı
1.7.	Yerli icra nümayəndəliklərinin ləğvi və onların funskiyaları və səlahiyyətlərinin kənd və qəsəbə bələdiyyələrə verilməsi	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Adminstrasiyası	Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnaməyə dəyişiklik	2016-cı il	Yerli idarəetmə xərclərinin ixtisarı
1.8.	Dövlət şirkətlərində korporativ idarəetmə və nəzarət sisteminin qurulması	İri vergi ödəyiciləri olan dövlət şirkətləri	"Korporativ İdarəetmə Məcəlləsi" qəbul olunması.	2016-ci ilin 2-ci rübü	Dövlət sahibkarlığının idarəolunmasının yaxşılaşdırılması
2. İnstitutsional islahatlar					

2.1.	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında yerli ekspertlər və sahibkarların təmsilçiliyi ilə İslahat şurasının yaradılması	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Adminstrasiyası	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı	2016-cı ilin 1-ci rübü	İslahatlara ictimai etimadın formalaşdırılması
2.2.	Milli Məclisdə büdcə, hökümətin hesabatı və digər önəmli məsələlərə dair ictimai dinləmələrin keçirilməsi	Milli Məclisin müvafiq komitələri	Milli Məclisin qərarı	2016, 2017 və 2018-ci illər ərzində	Qərarlaırn qəbulundə ictimai iştirakçılığın təmini
2.3.	Dövlət Neft Fondunun Müşahidə Şurasında ictimai təşkilatların təmsilşiliyinin təmin edilməsi	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti	Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin fərmanı	2016-cı ilin 1-ci rübü	Neft Fondunun idarəedilməsində şəffaflığın və hesabatlılığın artırılması
2.4.	İnvestorların hüquqlarını qoruyan Ombudsman institutunun formalaşdırılması	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti	Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin fərmanı	2016-cı ilin 1-ci rübü	İnvestorların kapitalına təminatın artırılması, onların şikayətlərinin çevik həlli
2.5.	Tarif (qiymət) Şurasının tənzimlədiyi qiymətlərin (tariflərin) sərbəstləşdirilməsi	Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi	Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin fərmanı ilə Tarif Şurasının ləğvi	2018-ci il ərzində	Qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi və bazar mexanizmlərinin işə salınması

2.6.	Dövlət-biznes tərəfdaşlığı ilə bağlı normativ-hüquqi baza formalaşdırılması	Milli Məclis	"Dövlət-biznes tərəfdaşlığı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunun qəbulu	2016-cı ilin 2-ci rübü	Özəl sektorun kapitalının cəlb olunması, Dövlət-biznes tərəfdaşlığı layihələrinin idarə olunmasında şəffaflığın artırılması
2.7.	Dövlət məmurlarının gəlirləri və əmlakı haqqında bəyannamənin qəbulu və açıqlanması	Nazirlər Kabineti	Dövlət məmurlarının gəlirləri və əmlakı haqqında bəyan namənin formasının təsdiqi	2016-cı ilin 1-ci rübü	Korrupsiya, rüşvətxorluq, qanunsuz gəlirlər və çirkli pulların yuyulması ilə mübarizənin güclənilməsi
2.8.	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında yerli ekspertlər və sahibkarların təmsilçiliyi ilə İslahat şurasının yaradılması	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Adminstrasiyası	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı	2016-cı ilin 1-ci rübü	İslahatlara ictimai etimadın formalaşdırılma sı
2.9.	Ayrı-ayrı nazirliklərin nəzdində aşağıdan formalaşan ictimai şuraların yaradılması	Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının iştirakı ilə seçkilər	"İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasımı n Qanunu	2016-cı il ərzində	Mərkəzi icra hakimiyyətlərin in şəffaflığının artırılması

2.10.	Dünya Bankı, Beynəlxalq Valyuta Fondu ilə proqram və texniki əməkdaşlığın, kredit münasibətlərinin səmərəliliyinin artırılması	Maliyyə Nazirliyi Mərkəzi Bank	Strateji Əməkdaşlığa dair Memorandum	2016-2018-i illər	İslahatlara texniki dəstəyin göstərilməsi
2.11.	Dövlət əmlakının xarici investorların iştirakı ilə özəlləşdirilməsi	Dövlət Əmlak Komitəsi	Prezidentin fərmanları Nazirlər Kabinetinin qərarları	2016-2018-i illər	Əlavə maliyyələşmə və modernləşdirmə imkanlarının əldə edilməsi
3. Pul-kredit və bank islahatları					
3.1.	Üzən məzənnə siyasətinə tam keçidin təmin olunması	Mərkəzi Bank	Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı il ərzində	Manatın digər valyutalara nəzərən real məzənnəsinin müəyyənləşdirilməsi və ona etimadın bərpa olunması
3.2.	Dövlət Neft Fondunun daxili bazara yönəlik xərcləmələrinin valyuta birjasında hərraclar vasitəsilə manata transformasiyası	ARDNF, Mərkəzi Bank, Banklararası Valyuta Birjası	ARDNF-nin 2016-cı il büdcəsi haqqında Qanun	2016, 2017, 2018-ci il illər ərzində	Manata olan təzyiqın azaldılması, valyutanın sterilizasiyası
3.3.	Mərkəzi Bank nəzdində "Şübhəli və ümidsiz borclar üzrə Agentlik" yaradılması	Mərkəzi Bank	Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı ilin 1-ci rübündə	Kommersiya banklarının və bank olmayan kredit

					təşkilatlarının ümidsiz borclarının satın alınması yolu ilə problemli borcların restrukurizasiyası
3.4.	Borclarını ödəmək qabliyyətində olmayan fiziki şəxslərə kredit tətillərinin verilməsi	Milli Məclis, Mərkəzi Bank, İqtisad Məhkəmələri	"Fiziki şəxslərin (vətəndaşların) müflişməsi" haqqında ayrıca qanunun qəbulu, Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı ilin 1-ci rübündə	Fiziki şəxslər özlərini müflis elan edib, ərizəsini və müvafiq sənədlərini (borclarının yenidən strukturlaşması planı və s.) məhkəmələrə təqdim etməklə, 1 ildən 5 ilədək kredit tətilləri ala bilməsi.
3.5.	Bankların məcmu kapitalına olan tələbin artırılması yolu ilə onların təmərküzləşməsi siyasətinin davam etdirilməsi	Mərkəzi Bank	Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı ilin 1-ci rübündən başlayaraq müntəzəm	Bank sisteminə olan etimadın artırılması və risklərin idarə olunması
3.6.	Bankların birləşməsi yolu	Mərkəzi Bank	Müflisləşməkdə	2016-cı il	Bankların

	ilə onların konsolidasiyası və sağlamlaşdırılması siyasətinin davam etdirilməsi		olan bankların ləğvi üçün hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	ərsində	restrukturizasiyası
3.7.	"Azeksimbank" dövlət xarici ticarət bankının yaradılması	Mərkəzi Bank və Neft Fondu	Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı	2016-cı ilin 1-ci rübü	Xarici ticarət əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsi və ixracatın kreditləşdirilməsi
3.8.	Kommersiya banklarının investisiya məqsədləri üçün ayırdıqları kreditlərə güzəştlərin tətbiqi	Mərkəzi Bank	Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı il ərzində	İnvestisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması
3.9.	Sərbəst dönərli valyuta üzrə açıq valyuta mövqeyinin artırılması, kommersiya banklarının valyuta əməliyyatların liberallaşdırlması	Mərkəzi Bank	Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı il ərzində	Valyutanın bazarının iştirakçılarının müstəqilliyinin artılması və sərbəstləşdirilməsi
3.10.	Nagdız hesablaşmaların və on-line bank hesablaşmalarının stimullaşdırılması	Mərkəzi Bank	Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı	2016-cı il ərzində	Hesablaşmaların leqallaşdırılması və təhlükəsizliyinin təmini
3.11.	Kapitalın mobilliyi və hərəkəti, habelə institusional və portfel	Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət	Qiymətli kağızlar bazarı haqqında	2016-cı il ərzində	Qiymətli kağızlar bazarının

	sərmayələrin cəlb edilməsini təmin edən qiymətli kağızlar bazarı infrastrukturunun yaradılması	Komitəsi, Bakı Fond Birjası	Azərbaycan Respublikasının Qanununun və müvafiq normativ-hüquqi aktlar		inkişafı
4. Vergi-tarif və fiskal islahatlar					
4.1.	Ümumi vergi amnistsiyasının verilməsi	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı	2016-cı ilin 1-ci rübü	Qanunsuz və ədalətsiz vergi cərimələri hesablanan vergi ödəyicilərinin əlavə yüklərinin azaldılması
4.2.	Vergilərin sayının və dərəcələrinin optimallaşdırılması	Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi	Vergi Məcəlləsinin təkmilləşdirilməsi	2016-cı il il ərzində	Vergi bazasının genişləndirilməsi və yığım səviyyəsinin artırılması
4.3.	Vergi idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi, Vergi odəyicilərinin hüquqlarının artırılması	Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi	Vergi Məcəlləsinin təkmilləşdirilməsi	2016-cı il il ərzində	Vergi ödəyicisinin müstəqilliyinin artırılması
4.4.	Vergi ödəyicilərinin ödənişləri haqqında məlumatların əlçatanlığının təmin olunması	Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi	“Kommersiya sirri” haqqında Qanuna müvafiq dəyişikliklərin edilməsi	2016-cı ilin 1-ci rübü	Vergilər barədə şəffaflığın təminatı və vergi ödəyicilərinin fəaliyyətinin stimallaşdırılması

4.5.	Patent vergi sisteminin (PVS) tətbiqi	Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi	Vergi Məcəlləsinin təkmilləşdirilməsi	2016-cı il il ərzində	PVS-nin tətbiqi vasitəsilə xırda vergi ödəyicilərinin xərclərini azaldılması, onlarla vergi müfəttişləri arasında ünsiyyəti minumumlaşdırılması
4.6.	Gömrük dəyərinin müəyyən edilməsi üçün tətbiq edilən eyni və ya eynicinsli malların qiyməti haqqında məlumatların siyahısı Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən deyil, İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən tərtib və təsdiq edilməsi	Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti, İqtsiadiyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitsəi	Gömrük Məcəlləsində, “Gömrük Tarifi haqqında Qanun”da «Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən və bu ərazidən çıxarılan malların gömrük qiymətləndirilməsi sisteminin tətbiqi qaydaları»nda dəyişiklik	2016-cı ilin 1-ci rübü	Gömrük orqanları tərəfindən təqdim olunan qiymət informasiyalarına deklarantların əvvəlcədən və sərbəst çıxışının təmin edilməsi.
4.7.	Dövlət büdcəsinin xərclər hissəsinin nəticələrə	Maliyyə Naziriiyi	Büdcə Məcəllsəinin	2016-cı il ərzində	Xərclərin səmərəliliyi və

	əsaslanan proqramlar üzrə təsnifatı		qəbulu, Maliyyə Nazirliyinin kollegiyasının qərarı		xərcləmələrin şəffaflığının artırılması
4.8.	Hesablama Palatası Neft Fondunun maliyyə əməliyyatları üzrə tövsiyələrin hazırlaması və bu tövsiyələr Parlamentdə müzakirə olunması	Hesablama Palatası	"Hesasblama Palatası haqqında" Qanun	2016-ci il ərzində	ARDNF-nin büdcəsinin şəffaflığının artırılması
4.9.	ARDNF büdcəsndən strateji layihələrin birbaşa maliyyələşdirilməsi praktikasına son qoyulması, bütün ödəmələrin vahid büdcə təsnifatına daxil edilməsi	Maliyyə Nazirliyi	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı	2017-ci il ərzində	Neft gəlirlərinin xərclənməsinin şəffaflığının artırılması
		5. Sahibkarlıq islahatları			
5.1.	İdxalı əvəz edən yerli istehsal sahələrinin və onların ixrac potensialının müəyyənləşdirilməsi üçün klaster yanaşması üzrə tədqiqatların aparılması	İqtisadiyyat Nazirliyi	Müstəqil ekspertlərdən ibarət tədqiqat qrupunun yaradılması	2016-ci il ərzində	Strateji sahələrin müəyyənləşdirilməsi və sərmayələrin daxili bazarda səmərəli paylanması
5.2.	Sahibkarları müasir bazar konyukturasında rəqabət aparmasına yardım etmək üçün biznes inkişaf xidmətlərinin genişləndirilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Sahibkarlar Assosiasiyaları	Peşəkar təlim mərkəzlərinin proqramları	2016-ci il ərzində	Sahibkarların bilik və bacarıqlarının artırılması

5.3.	Xarici bazarlara mal və xidmət çıxarmaq imkanlarına malik olan sahibkarlar üçün stimullaşdırıcı ixracat Planının hazırlanması və onların xaricdəki tanıtım fəaliyyətlərinə, yatırımlarına görə dövlətin dəstəyinin göstərilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi. Sahibkarlar Assosiasiyaları	Prezidentin fərmanları	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində və davamlı olaraq sonrakı 3 ildə	Qeyri-neft məhsullarının ixracatının stimullaşdırılması
5.4.	Yeni yaranan və ya mövcud olan sahibkarlıq subyektlərinin əlavə yatırdığı sərmayələr üçün təşviq Planının hazırlanması	İqtisadiyyat Nazirliyi, Sahibkarlar Assosiasiyaları	Prezidentin fərmanları	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində və davamlı olaraq	İdxalı əvəz edən qeyri-neft bölməsinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması
5.5.	Yerli məhsulların ixracı zamanı mənşə, keyfiyyət sertifikatlarının və təsdiqedici kod nömrəsinin verilməsinin ASAN xidmətə həvalə olunması	Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	Prezidentin fərmanları	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində və davamlı olaraq	Müvafiq sənədlərə çıxışın asanlaşdırılması və antikorrupsiya tədbirlərinin təmini
5.6.	İstehsalçının buraxdığı məhsullara dair beynəlxalq standartlara uyğun keyfiyyət və mənşə sertifikatlarının mərkəzləşdirilmiş şəkildə gömrük orqanlarına təqdim olunması, eləcə də	Azərbaycan Respublikası İqtsiadiyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi	"Malların preferensial və qeyri-preferensial mənşəyinin müəyyən edilməsi Qaydalarının	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində	İdxal əməliyyatlarının sadələşdirilməsi

	ölkələr arasında standartların qarşılıqlı formada tanınması ilə həmin məhsulların idxalını həyata keçirən şirkətlərin müvafiq sənədləri təqdim etmək tələbindən azad edilməsi		təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin **14 yanvar 2014-cü il** tarixli 3 nömrəli **qərarında dəyişiklik edilməsi**		
5.7.	Maliyyə mənbələrinin əlçatan olmasını təmin etmək üçün Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun fəaliyyətində şəffaflığın artırılması	İqtisadiyyat Nazirliyi, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunin vəsaitlərindən istifadə qaydalarının təkmilləşdirilməsi	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində	Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunin güzəştli kreditlərinə çıxış imkanlarının artırılması
5.8.	Xarici investisiyaların cəlbi məqsədilə milliləşdirmə, özgəninkiləşdirmə və oxşar nəticələrə gətirib çıxaran hər hansı digər tədbirlərin görülməyəcəyinə və bu cür şəraitin yalnız milli təhlükəsizlik səbəblərindən zəruri olduğu hallarda ədalətli kompensasiyanın təmin ediləcəyinə zəmanətin	Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi	"Xarici investisiyaların qorunması haqqında" Qanunun yeni redaskiyada qəbulu	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində	Xarici sərmayələrin cəlb edilməsi üçün təminatların yaranması

	verilməsi				
5.9.	Xarici investorların cəlb edilməsi məqsədilə viza siyasətinin liberallaşdırılması	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	“Ölkədən getmək, ölkəyə gəlmək və pasportlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu	2016-cı il ərzində	İşçi vizasının sadələşdirilməsi yolu ilə ölkəyə gediş-gəlişin asanlaşdırılması
5.10.	Qanunla tələb olunan vergilərin və ödənişlərin ödənilməsindən sonra gəlirləri xarici valyutada digər ölkələrə köçürmək üçün bütün məhdudiyyətlər aradan qaldırılması	Mərkəzi Bank	“Valyuta tənzimi haqqında” Qanunun təkmilləşdirilməsi	2016-ci ilin 1-ci rübü ərzində	Xarici investorların fəaliyyəti üçün təminatların yaranması
6. Aqrar və sənaye-struktur islahatları					
6.1.	Bölgələr arasında rəqabət mühitini təmin edən regional siyasətin həyata keçirilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi	2014-2018-ci illərdə regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nda müvafiq dəyişikliklərin aparılması	Növbəti 3 il ərzində	Regionların İnkişaf göstəricilərinin yaxşılaşması
6.2.	Yerli kənd təsərrüfatı xammalının emalının və son məhsul istehsalını təmin edən emal, yüngül və yeyinti sənaye sahələrinin inkişafının stimullaşırılması	İqtisadiyyat Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	Stimullaşdırıcı dövlət dəstəyi Planının hazırlanması	Növbəti 3 il ərzində	İdxalı əvəz edən yerli istehsalın inkişafı
6.3.	Regionlar üzrə	İqtisadiyyat	Tədqiqat qrupu	2016-cı il	Dövlət

	sahələrarası balansın hazırlanması	Nazirliyi		ərzində	proqramlarının koordinasiyası
6.4.	Yüksək texnologiyaların mənimsənilməsini təmin edən innovasiya siyasətinin həyata keçirilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi	Yeni hüquqi bazanın formalaşdırılması	Növbəti 3 il ərzində	İstehsal müəssisələrinə texnoloji yardım
6.5.	Sənaye müəssisələrinin vergi və digər məcburi ödənişlər üzrə differensiallaşdırılması	İqtisadiyyat Nazirliyi	Vergi Məcəlləsi	Növbəti 3 il ərzində	İş yerlərinin açılmasında önəmli rol oynayan müəssisələrə müvafiq güzəştlərin verilməsi
6.6.	Birbaşa ixraca yönəlmiş sənaye sahələrinin stimullaşdırılması	İqtisadiyyat Nazirliyi	Azad İqtisadi Zonalara dair qanunvericilik	Növbəti 3 il ərzində	Əlavə qaynaqlar hesabına valyuta gəlirlərinin əldə edilməsi
6.7.	Klasterlərin yaradılması və kooperasiya əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi	Kənd təsərrüfatı Nazirliyi	“Kənd təsərrüfatı kooperasiyası haqqinda” Qanunun qəbulu	Növbəti 3 il ərzində	Yerli məhsulların istehsalının stimullaşdıırlması
7. Sosial reabilitasiya və rifah islahatları					
7.1.	Qiymətlərin artımı ilə əlaqədar olaraq bütün növ əmək haqqı gəlirlərin, pensiyaların və sosial yardımların	Maliyyə Nazirliyi	“Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların pul gəlirlərinin və	Növbəti 3 il ərzində	Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi

	indeksləşdirilməsi		əmanətlərinin indeksləşdirilməsi haqqında” Qanun		
7.2.	Əməyin ödənilməsinin minumum məbləğinin gündəlik istehlak tələbi əsasında regionlar üzrə müəyyənləşdiirlməsi	Nazirlər Kabineti	“Yaşayış minimumu haqqında” qanunun təkmilləşdirilməsi	Növbəti 3 il ərzində	Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi
7.3.	Yaşayışın minimumunun real dəyərinin hesablanması, pensiya aylıq və birdəfəlik sosial müavinətlərin ona uyğunlaşdırılması	Nazirlər Kabineti	Azərbaycan Respublikasında minimum istehlak səbətinin formalaşdırılması və yaşayış minimumunun hesablanması metodikasının təkmilləşdirilməsi	Növbəti 3 il ərzində	Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi
7.4.	18 yaşına qədər olan uşaqlara, hamilə qadınlara, əlillərə və 60 yaşdan yuxarı ahıl vətəndaşlara dövlət hesabına məcburi tibbi sığortanın tətbiqi	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin Əsasnaməsində dəyişikliklər	Növbəti 3 il ərzində	Əhalinin sağlamlığının qorunması
7.5.	Ödənişlərə təhsilini basa vurduqdan sonra başlamaq	Milli Məclis, Mərkəzi Bank	Təhsil kreditləri haqqında	Növbəti 1 il	Təhsilə əlçatanlığın

	şərtilə tələbələrə güzəştli təhsil kreditlərinin verilməsi		Azərbaycan Respublikasının Qanununun qəbulu	ərzində	təminatı və onun keyfiyyətinin yaşxılaşdırılması
8. Milli iqtisadi təhlükəsizlik islahatları					
8.1.	Azərbaycan Respublikasının iqtsiadi təhlükəsizliyinə mümkün təhlükələri müəyyənləşdirən amillərin monitorinqi	Nazirlər Kabineti	Milli İqtisadi təhlükəsizlik konsepsiyasının qəbulu	Növbəti 3 il ərzində	İqtisadi təhlükəsizliyə təminat
8.2.	Ərzaq təhlükəsizliyi üzrə dövlət siyasətinin təkmilləşdirilməsi	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	Əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair yeni Dövlət Proqramının qəbulu	Növbəti 3 il ərzində	Ərzaq təhlükəsizliyinə təminat
8.3.	Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatlarının qorunması	ARDNF, Mərkəzi Bank	Strateji valyuta ehtiyatlarından istifadə üzrə fiskal qaydaların qəbulu	Növbəti 3 il ərzində	Strateji valyuta ehtiyatlarının sığortalanması